

VÄÄRIN

TUTKITTU

OIKEIN

HUTKITTU

PÄIVI KATAIKKO

**Tämä kirja on omistettu kaikille
potilaille.**

**Lisäksi suosittelen tämän
lukemista lääkäreille, hoitajille ja
valvoville viranomaisille.**

VÄÄRIN

TUTKITTU

—

OIKEIN

HUTKITTU!

PÄIVI KATAIKKO

© 2024 Päivi Kataikko

Kansi ja taitto, Päivi Kataikko

Kustantaja: BoD - Book on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD - Book on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-7122-8

* Esittely

Mun kokemus on hoitovirheet; lääkärit on tehny erheet.
Menin päivystyksee Koksii; epäilin suonis tukoksii.
Päivystäjä rauhotti; ota Opamoxii.
Olos vaa huononee, jos et mee töihin.
Ei, en pysty enää, tää vaikuttaa myös öihin.

Filmi kohtaukset näytti; lääkäri pyörätestii käytti.
Lopetin kesken polkemisen; lääkäri alko solvaamisen.
Poistu ovet paukkuen; mut hulluks haukkuen.

Tää tyyppi oli dosentti, mut päässä sil oli kai prosentti.
Bonuksena käytös, vai olik tää joku erikoisnäytös.
Olik hullu sittekii oikees, kun tulppa olikii pohkees.
Lopputulostukii hulppia; keuhkot myös täys tulppia.

Tää akka hoidost valitti; lääkärin työ laadun alitti.
Hoito menny pieleen monta kertaa; tälle vaikee on löytää vertaa.
Hoitovirhe pysyvän haitan jätti; tuli yrittäjästä veronmaksajien elätti.
Tutuks tullu myös vakuutus asiat, sekä yhtiöitten asiantuntija siat.

Mut kokemus mulle tiedon antaa, jonka tahon muille kantaa.
Jos haluat lisää tietoo asiast; lue kirja alust loppuu ast.

* Lukijalle

Kirja kertoo kirjoittajan omasta kokemuksesta vakavan sairauden yllättäessä. Tarinan asioista, joista ei saa ääneen puhua. Siksi annoin kynän tehdä tehtävän ja kertoa värikkäät kokemukseni sairaanhoidosta, työtapaturmista, hoitovirheistä ja potilaan oikeuksista. Tarinaani varjostaa hyytävä perintö, jota en olisi halunnut, mutta en voi sitä myydä enkä lahjoittaa pois. Uskottavuuden takia joudun tuomaan esiin omia sairauksiani ja potilastietojani.

Kirjallisuutta löytyy niin koulu- kuin työpaikkakiusaamisesta. Viime aikoina esiin ovat uskaltaneet myös seksuaalisesti ja taloudellisesti hyväksikäytetyt sekä narsistien uhrin. Joukosta puuttuu vielä yksi, josta ei saa hiiskua sanaakaan: valkotakkien uhrin. Uhrit, jotka ovat joutuneet kohtaamaan hoitovirheen lisäksi hoidon laiminlyöntiä, kidutusta sekä ruumiillista ja henkistä väkivaltaa hoidossa. Joko vahingossa tai tahallaan tehdyn hoitovirheen jälkeen, heidät on jätetty täysin heitteille ja ilman ihmisoikeuksia. Tämä on taistelu hyvä veli -järjestelmää vastaan, kun tutkimus, hoito ja kohtelu ovat valvojan viranomaisen mukaan hyvää. Toivottavasti olen kokenut jotain ainutkertaista – jotain, josta lukija ei tiedä mitään, ennen kuin pääsee tarinani loppuun asti.

Kirja on tarkoitettu kaikille potilaille. Lisäksi se on tarkoitettu lääkäreille, hoitajille ja valvojan viranomaisille. Kaikkien kokemustarinassani mukana olevien henkilöiden nimet on muutettu. Hoitopaikkoina toimivat terveyskeskus, keskussairaala ja yliopistosairaala sekä yksityiset lääkärikeskukset, joiden paikkakuntaa ei ole mainittu. Teksti pohjautuu omakohtaisiin kokemuksiin, muistoihin ja faktoihin, kuten muistiinpanoihin, asiakirjoihin ym. tallenteisiin.

* Kuka ja mitä?

Olen tavallinen hyvinvointiyhteiskunnan asukas, syntynyt pienessä maalaiskylässä, joka sijaitsee Etelä-Suomessa.

Noin kolmekymppisenä aloin viljellä kotitilaani. Raataminen pientilalla tuntui paljon mukavammalta kuin entinen työni ompelukoneen ääressä. Kesät kuluivat peltotöissä; pientilalla

riitti kaikennäköistä touhuttavaa aamusta iltaan.

Tilalla oli opetettava myös korjaamaan koneita. Heinänteon aikaan, juuri kun sadepilvet leijuivat pellon päällä, hajosi niitokone tai paalain, toukotöiden aikaan kylvökone tai traktori. Jyvät pitäisi saada peltoon; huomiseksi on luvassa sadetta. Ei sinä päivänä tarvinnut kuntosalille lähteä, kun koko päivän nosteli 40 kilon apulantasäkkejä ja lisäksi viljasäkkejä. Myös heinäkorjuun aikaan paalien heittäly kävi täysin kuntoilusta.

Lisätienestinä kasvatin kuivakukkia, joita kävin toreilla myymässä. Työ torilla oli kuin lomaa, niin kevyttä peltotöihin verrattuna.

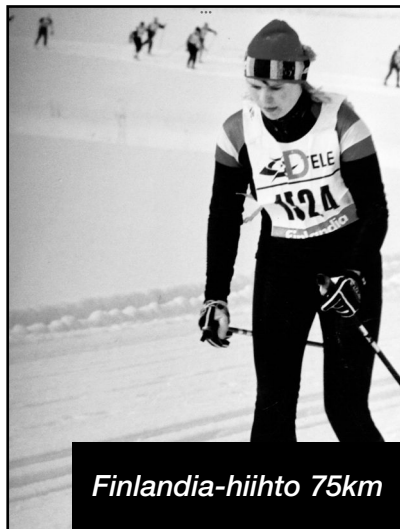
Talvella metsä työllisti; hoitamaton taimikko oli vaikka kuinka. Teimme metsäni kanssa ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen; hoida sinä minua, niin minä hoidan sinua. Minä hoidan metsääni raivaten ja harventaen mahdollisimman hyvin, niin se hoitaa ja pitää minut ruumiillisesti sekä henkisesti

hyvässä kunnossa. Metsässä vaani kuitenkin myös vaaroja. En tiedä olinko osaltani rikkonut sopimustamme, sillä sattui työtapaturma, josta seurasi terveysongelmia.

Raskas työ vaati raskaat hovit. Vaihtelua maatilan arkeen toivat harrastukset. Tutustuin jo nuoruusvuosina urheiluhulluun mieheeni, jonka myötä myös oma liikuntaharrastukseni karkasi käsistä. Kiersimme ympäri Suomea talvisin pitkien matkojen hiihtokisoissa, sekä keväällä, että syksyllä hölkkätapahtumissa.

Hiihtotapahtumista yksi on jäänyt erityisesti mieleeni. Massahiihdon yhteislähdön rytäkässä riitti jos jonkinlaista kontaktia muiden hiihtäjien kanssa. Eräässä alkutaipaleen jyrkässä laskussa kaaduin, jolloin sauvani katkesi. Pettyneenä keskeytin kisan ja turvauduin järjestäjiin saadakseni kyydin maaliin, jolloin näin miehen, jolla ei ollut toista kättä ollenkaan. Tuolloin tajusin, kuinka ajattelematon olinkaan keskeyttäessäni kisan, eihän minun pakko ollut voittaa. Olisin voinut hyvin hiihtää koko loppumatkan yhdellä sauvalla, eihän tuolla miehelläkään ollut toista sauvaa edes lähtiessä.

Tahkonkierto oli myös mieleenpainuva kisa. Loppumatka viimeiseltä mehuasemalta, jota vasta rakennettiin sinne saavuttuani, oli kuin tervanjuontia. Jäin ilman juomaa. Tosin järjestäjät ilmoittivat, että ihan kohta tulee mehua. Voi helkuta sentään! Olisiko minun pitänyt

kilpailijana jäädä odottamaan, että mehuasema saadaan valmiiksi? No, enpä jäänyt.

Ylitettyäni maaliviivan, kaksi virallisen oloista herraa nappasi käsivarrestani:

– Nyt dopingtestiin!

Luulin sitä vitsiksi, mutta tosissaan he olivat. Jouduin elämäni ensimmäiseen dopingtestiin. Kilpasarjan kolme parasta testattiin; olin toinen.

Miehet hiihtivät pidemmän matkan, ja kohta testihuoneeseen tuli myös miesten sarjan kärkikolmikko, jonka joukossa oli Kurikan jätti, Pitkä-Jussi. Tunsin tuolloin olevani tosi kovassa seurassa. Kurikan jätti sai erikoiskohtelua. Hänelle tarjottiin paremmat juomat, kun me tavikset litkimme pullovetä. Testit olivat hänelle jo rutiinia, toisin kuin minulle ensikertalaisena. Olin antanut ladulle kaikkeni, eikä kuivasta kropastani riittänyt pissaa purkin täydeltä, joten sen osoite oli viemärissä. Taas odottelin uutta hätää, että saisin lorotettua näytettä pullon täydeltä. Aikaa testissä vierähti pitkälti toista tuntia, kunnes pullo viimein tuli täyteen. Seuraavat kaksi viikkoa jännitin, olinko mahdollisesti käyttänyt väärän merkkistä huulirasvaa.

Hölkätapahtumista hauskin oli, kun suunnistin kisan voittoon. Loppumatkasta näin, kuinka edelläni juoksevat jatkoivat kuntorataa pitkin, ja yleisö alkoi huutamaan reitin varrella. Höristin korviani: “Ei sinne, ei sinne, se on väärä reitti!” Tottelin yleisöä ja juoksin polulle, jonne he minut ohjasivat. Tuollahan on jo maali – riemuitsin. Rättiväsyneenä ylitin maaliviivan katsellen hölmistyneenä ympärilleni, kunnes viimein tajusin voittaneeni kisan. Kolme edelläni juossutta eksyi väärälle

reitille, ja minusta tuli voittaja. Vähän nolotti, kun palkintojen jaossa nousin korkeimmalle korokkeelle. Eihän se kuitenkaan minun vikani ollut – kyllä kilpailussa kuului seurata reitti-merkkejä.

Kuvittelin, että kun pidän itseni liikunnalla ja ruumiillisella työllä hyvässä kunnossa, pysyn myös terveenä ja elän pitkään. Metsässä sattuneen työtapaturman jälkeen oma urani loppui. Jatkoin kuitenkin hiihtohullun huoltojoukoissa huudellen sekunteja sekä ojentaen mehupulloa ladun varressa.

Äitini sairastuttua ryhdyin omaishoitajaksi, ja muutenkin liikunnan lisäksi kiinnostuin terveydestä ja hyvinvoinnista. Kaksi viimeistä vuotta huolehdin, että äidin olisi mahdollisimman hyvä viettää loppuelämä omassa kodissaan. Sairaalajaksoja oli jonkin verran, mutta vein äidin turvallisimmiin osastolle, jossa hän oli hoidossa.

Lääkäri oli ammattitaitoinen ja ystävällinen; soitti kotiin, jos oli asiaa. Hoitajista tuli lähes ystäviä. Äidin poislähdöstä on nyt 20 vuotta, mutta vieläkin osaston henkilökunta tavatessamme juttelee, ja muistelemme äidin viime hetkiä sairaalassa. Monet heistä ovat jo eläkkeellä työstään, mutta käyvät toivottamassa minulle edelleen hyvää joulua. Mielikuva sairaanhoidosta oli positiivinen. Niin hyvässä hoidossa äitini siellä oli.

● Veret seisauttava kevät

Positiivinen kuva sairaanhoidosta muuttui ja luottamus hyvään hoitoon laimeni.

Ongelmani oli alkanut kytemään jo 14 vuotta sitten, kun oli tapahtunut se työtapaturma metsätöissä, jossa jäin puun ja kiven väliin. Vamman seurauksena jalkaani jäi laaja kudonvaurio sekä päivittäiset kivut. Lisäoireina sain astman, hengenahdistuksia ja päänsäryn. Joka aamu yskin ja oksensin verta, mutta ne katsottiin kuuluvaksi astmaan.

Terveyskeskuksessa lääkäri oli asiallinen ja ymmärtäväinen; oli käynyt vakava tapaturma, jonka seurauksena olin vyötäröstä varpasiin mustana.

– Voi olla, että tuosta tulee vielä toimiva jalka, lääkäri totesi.

Jäin sairaslomalle. Koska jalkani ei taipunut ollenkaan, vedin sitä perässäni. Sairasloman loputtua, suuntasin uudelleen terveyskeskukseen hakemaan sitä lisää. Lääkäri oli vaihtunut, ja vastassa oli meidän uusi omalääkäri Helmi Peltokoski. Sain häneltä astmalääkkeet hengenahdistukseen sekä lähetteen fysioterapiaan jalkaoireisiin. Varasin heti ajan kuntoutukseen, toivoen pääseväni palaamaan mahdollisimman pian takaisin töihin. Ensimmäisellä kuntoutuskäynnillä käytiin läpi esitietoja ja hoitosuunnitelmaa.

- Oletko lukenut lääkärin kirjaukset? kysyi fysioterapeutti.
- En ole, vastasin hölmistyneenä. Enhän ollut koskaan aiemminkaan lukenut. Luotin, että papereissa lukee ne asiat, joista vastaanotolla keskustelimme.
- Haluatko saada ne? Minä voin käydä kopioimassa, hän tiedusteli vielä.
- En tarvi, vastasin päättäväisesti.
- Ehkä lääkäriellä on ollut huono päivä. Voit kyllä pyytää ne jälkeempäinkin, jos tulet toisiin ajatuksiin, hän täydensi.

Fysioterapeutin tarjous jäi pyörimään mieleeni: miksi ja miksi? Tuntui todella oudolta, kun hän tarjosi lääkärin kirjauksia. En kuitenkaan kehdannut enää pyytää asiakirjoja, kun olin niin päättäväisesti todennut, etten tarvitse niitä. Kuntoutusjakson jälkeen kävin vielä Peltokosken vastaanotolla kertoen, ettei kuntoutus tuottanut toivottua tulosta. Sain lisää sairauslomaa ja lääkäri totesi:

- Jalka kyllä paranee ajan kanssa.

Sairasloman loputtua ei kiinnostanut enää tavata Peltokoskea, joten soitin terveyskeskukseen ja pyysin omalääkärin vaihtoa. Olin kuullut, että näin on joskus toimittu. Virkailija kuitenkin totesi seuraavasti:

- Voidaanhan se vaihtaa, mutta huonomman saat tilalle. Ei sitä saa itse valita.

Jätin vaihdon tekemättä, kauhistellen ajatuksissani minkälaisen saisin uudeksi omalääkäriksi.

Kilpaurheilu jäi, mutta sain uuden harrastuksen, joka nieli kaikki rahani. Se ei ollut tennis, ei golf, eikä purjehdus, vaan lääkäribingo. Aloin etsimään lääkäriä, jolta saisin avun tapaturman aiheuttamiin ongelmiin.

Kävin yksityisellä hierojalla hoidattamassa jalkaani, mutta hän tuumasi:

– Tuohon en koske. Se on sen näköinen, jos siinä on vaikka tulppa ja se lähtee liikkeelle.

Kuinka hieroja tuollaisia puhuu, ajattelin. Hänen työnsä oli hieroa, eikä olla lääkäri.

Hierojan toteamus tulpasta jäi kaivertamaan mieltäni. Eihän minulla kuitenkaan voi sellaista olla, ajattelin. Aika kului, ja vuosia toivoin saavani jalkani kuntoon, kunnes luovutin. Olin joutunut keventämään niin harrastuksiani kuin töitäni. Astmalääkettä alkoi kulumaan aina enemmän ja enemmän, samoin Buranaa. Rasituksen jälkeen tuntui rinnassa outoa pistosta.

Vähällä en koskaan ollut lähtenyt lääkäristä apua hakemaan, mutta nyt vointini alkoi olla niin huolestuttava, että aloin miettimään tosissani lääkäriin menoa. Mieleeni tulivat äidin oireet ennen hänen viimeistä matkaansa. Äiti valitti jalkakipuja, rintakipua ja hengästymistä. Kertoi kävelleensä sairaalassa yöllä sängyn ympärillä, kun jalat olivat niin levottomat ja kipuilevat, eikä veri kiertänyt niissä. Äiti kertoi myös mummillla olleen niin kovia kipuja jaloissa, että he lapset vuoron perään hieroivat ja hakkasivat mummon jalkoja. Öistä äiti sanoi, ettei ollut nukkunut moneen yöhön. Kaikki nämä tuntuivat kauhistuttavan tutuilta omalla kohdallani. Minullahan oli samat oireet kuin äidillä, ja nyt hän oli jo muuttanut rajan taakse.

Vaikka olin aina pitänyt kunnostani hyvää huolta, nyt tuntui kuin olisin maailman huonokuntoisin ihminen. Alkupalvesta kävin vielä lumikenkäilemässä ja hiihtämässä, mutta jotain oli tapahtunut, jotain aivan käsittämätöntä. Viimeiset vaellukset lumikengillä tein tien vieriä pitkin, aivan kuin joku olisi sanonut, ettei kannata mennä yksin kauas. Vaistomaisesti myös ilmoitin kotona minne päin lähden lenkille, vaikka ennen vain lähdin sinne, minne nokka näytti, ja olin niin pitkään kuin jaksoin. Nyt liikuin vain kotipeltoja edestakaisin, sillä näköyhteys kotiin tuntui turvalliselta.

Eräällä hiihtolenkillä tapahtui outoja. Hiihtäessäni sulan kosken reunaa, jähmetyin hetkeksi paikalleni, jolloin ajantajuni hävisi, enkä tiedä kuinka kauan olin siinä. Päässäni pyöri sekavia tuntemuksia, kuin maailma olisi alkanut pyörimään takaperin. Mietin, selviänkö lenkiltä kotiin, joka näkyi jo pellon reunassa.

Työt jäivät pääosin tekemättä, ja tein vai pakolliset. Lampaat tietysti täytyi ruokkia, muuta karjaa ei enää onneksi ollut. Metsää olisi pitänyt talven aikana harventaa, mutta jo ajatus ruumiillisesta työstä kauhistutti. Huilaan tänään ja menen huomenna -ajatuksella siirsin töitä päivästä toiseen.

Olin jo aikoja sitten sanonut miehelleni:

– Jos pyörryn, soita ambulanssi.

Hän alkoi myös olla huolissaan tilanteestani ja pelkäsi, etten lähtisi lääkäriin, vaikka olisin kuolemansairas. Nyt oli kuitenkin pakko soittaa terveyskeskukseen, josta ajan sain viikon kulukseni. Vointini huononi päivä päivältä, ja yleiskunto oli lähes nollassa. Rintakivut lisääntyivät, jalkoja ja päätä särki sekä henkeä ahdisti.

Yhtenä päivänä jaksoin käydä ulkoilemassa, mutta toinen meni levätessä. Kolmantena päivänä, kun kävin vähän liikkumassa, jouduinkin huilaamaan jo kaksi päivää.

Yli kymmeneen vuoteen en ollut käynyt terveystieteiden keskuksessa aiemman kokemuksen lamaannuttamana. Maaliskuun yhdeksäntenä päivänä oli aika nykyiselle omalääkärille Marja Kinnakselle. Kerroin yleiskunnon heikentyneen huomattavasti, sekä hengästystä jo pienestä rasituksesta. Päästä särki ja oli jotenkin outo, sumuinen tunne aivoissa. Vilunväreet ryömivät kehossa, pyörrytti ja totaalinen väsymys vei viimeisetkin voimat. Väsytti yöllä ja väsytti päivällä, mutta koskaan en nukahtanut.

Haukoin happea suu ammoltaan, mutta en saanut kuitenkaan sitä tarpeeksi. Hengittäminen viilsi keuhkoja aivan kuin olisin nielaissut litran jäätä. Niissä oli myös outoja kouristuksia. Jalat olivat vaivanneet jo tapaturmasta asti. Ne olivat jotenkin levottomat, aivan kuin suonissa vipeltäisi muurahaisia. Eniten olin huolissani paineen tunteesta rintakehällä sekä rintakivuista, joihin olin kokeillut aspiriinia. Tunsin siitä olevan apua enemmän kuin muista särkylääkkeistä. Tunne vahvisti epäilyni vakavasta sairaudesta. Pientä oireilua oli ollut jo pitkään, mutta ajattelin mennä lääkäriin vasta, kun tulee jokin vakava sairaus. Oikeastaan olin kulkenut jo kauan pilleri taskussa, siis aspiriini mukana aina esimerkiksi lenkillä. Alkuun tuntui kuin hyttynen olisi pistänyt rintaan ja olisi tehnyt mieli raapia ihoa. Eihän talvella voi olla hyttysiä, ajattelin. Pistoksia alkoi ilmaantua aina tiheämmin, ja ne olivat myös voimakkaampia.

En jaksanut enää edes postia hakea huilaamatta välillä. Olin aivan varma, että pumpussani olisi jotain vialla. Verenpaineet

Väärin tutkittu - oikein hutkittu on veret seisauttava tositarina sairaanhoidosta

Onko sairaanhoitomme tavoitteena hoitovirheet? Pettäkö valvonta? Onko potilaalla oikeusturvaa, vai liekö lupaus pelkkää harhaa?

Teos koostuu viidestä osasta:

Ensimmäinen, Veret seisauttava kevät kertoo keväästä joka tosiaan seisautti vereni.

Toinen, Jäivätö kivut leikkauspöydälle kertoo leikkauksen tuomista yllätyksistä.

Kolmas, Hyytävä Alppimatka kertoo unelmalomasta ja sen tuliaisista.

Neljäs, Surkastunut eksä kertoo kuinka yrittäjästä tuli entinen yrittäjä.

Viides, Aamu Airiston kirveltää kertoo hyytävästä perinnöstä.

Päivi Kataikko

